

БЪЛГАРСКОТО ХИМИЧЕСКО ПРОИЗВОДСТВО

Химията — сравнително млада наука — намъри бързо и широко приложение въ производството. Химическите открития презъ деветнадесетия и настоящия вѣкъ, подкрепени отъ използване открититѣ мощни физически агенти, оживиха и тласнаха напредъ всички производствени отрасли.

Родена и култивирана въ скромни научни лаборатории, химията, особено тъй наречената индустриална химия, се представява днесъ отъ модерни и голѣми индустриални предприятия, като тия за производството на боитѣ, на содата въ различнитѣ ѳ форми, на газоветѣ, киселинитѣ и многобройнитѣ синтетични артикули.

Не е лесно да се разграничи химическата индустрия отъ останалата индустрия. Едва ли има индустриаленъ клонъ, въ който химическите познания и методи да не намиратъ по-голѣмо или по-малко приложение. Въ по-широкъ смисълъ, химическата индустрия обгръща всички ония производства, въ които преобладаватъ химическите методи и процеси на производството. Въ този случай и съ право, къмъ химическата индустрия би трѣбвало да се причислятъ всички производства, основани на дестилация и ферментация, производството на захаръ, спиртъ, стъкларството, каучука, изкуствена вълна, коприна и др.

Въ по-тѣсенъ смисълъ, химическата индустрия обгръща производството на по-специалнитѣ химически продукти: бои, сода, многобройни други химикали, есенции, парфюми, медикаменти и др.

Следвайки номенклатурата на нашата Дирекция на статистиката, често измѣнявана съ огледъ на нѣкои практически изисквания, специалното химическо производство включва следнитѣ групи: 1) бои, лакове, безиръ; 2) мастило, моливи; 3) взривни вещества; 4) кибритъ; 5) сгъстени течни газове; 6) химикали; 7) свѣщи; 8) сапунъ, глицеринъ, одеколони, парфюми и козметика; 9) розово масло и етерични масла; 10) химически продукти отъ кости и лешъ; 11) дестилация на дърво, земни масла, производство на индустриални масла; 12) нишесте, апертинъ, папъ, декстринъ; 13) гликоза, декстроза; 14) подкваса (мая за сирене), превързочни санитарни материали.

Това изброяване вече дава първата представа за значителното разнообразие и за важното мѣсто, което младото ни химическо производство заема въ общото ни индустриално производство. Следвацитѣ нѣколко най-общи цифри даватъ едно по-опредѣлено указание — въ количествено и качествено отношение — за развитието на нашата химическа индустрия.

	Общо инд. производство	Химическа индустрия
	1 9 3 5	
Брой на насърчаванитѣ инд. предприятия, безъ тия за добиване на соль и за тютюнови издѣлия . . .	975	89
Производство (мл. лева) . . .	5,352	341
Употрѣбени материали:		
мѣстни (мл. лева) . . .	2,060	102
чуждестранни „ . . .	1,192	93
мѣстно гориво „ . . .	149	6
чужд. гориво „ . . .	50	0.4
електричество „ . . .	94	3
работници (хил. лева) . . .	35	1,2

Специалното ни химическо производство, въ по-ограниченъ смисълъ, съставя 6.4% отъ общото ни индустриално производство. Това се дължи на едно колкото бързо, толкова и разнообразно създаване и развитие на химическата ни индустрия.

За да се характеризира посоката на развитието на химическата ни индустрия, както и сравнителното значение на отдѣлитѣ отрасли, ще посочимъ по-главнитѣ групи, участвуващи въ химическото производство:

Стойностъ на производството презъ 1935 г.	милиони лева
Сапунъ, глицеринъ, одеколони, козметика . . .	122
Бои, лакове, безиръ	36
Розово и др. етерични масла	41
Дестилация на дърво, земно масло, индустриални масла	38
Химикали	21
Взривни вещества	11
Кибритъ	15
Туткалъ и др.	15
Гликоза	12
Течни газове	11
Мастило, моливи	10